

Gesetz-Sammlung

ZBIOR PRAW

für die

dla

Königlichen Preussischen Staaten. Państw Królestwa Pruskiego.

N^{ro.} 11.

(No. 869.) Allerhöchste Kabinettsorder vom 1sten Mai 1824., wegen Ermäßigung der Gewerbesteuer bei kleinern Kahn- und Lichterschiffen.

Um Ihrem Antrage vom 11ten v. M. gemäß, die Gewerbesteuer der kleinern Kahn- und Lichterschiffer wieder auf die mäßigern Sätze nach dem Gesetz vom 1ten November 1810. zurückzubringen und zugleich die größern, mehrere Fahrzeuge besitzenden Schiffer jenen gleich zu stellen und deren Abgabe mit ähnlichen Gewerben gleichen Ertrages in ein richtigeres Verhältniß zu bringen, bestimme Ich:

daß vom 1sten April d. J. an, der in dem Gesetz vom 30sten Mai 1820. auf 2 Rthlr. für jede 6 Last Tragbarkeit normirte Steuersatz auf

„Einen Thaler zehn Silbergroschen“ ermäßigt werde.

Durch diesen Satz wird der Zweck vollkommen erreicht und Ich ermächtige Sie, hiernach das Weitere zu veranlassen.

Berlin den 1sten Mai 1824.

Friedrich Wilhelm.

An
die Staatsminister, Graf von Bülow
und von Klewiz.

(Nro. 869.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z d. 1. Maja 1824. względem zniżenia podatku od mniejszych łodzi rzecznych i statków kotwicznych.

Chcąc stosownie do wniosku WPanów z dnia 11. z. m. podatek od mniejszych szyprów łodzi rzecznych i statków kotwicznych przywrócić znowu do niższych stopni według prawa z d. 2. Listopada 1810. a zarazem większych, po kilku statków posiadających szyprów z tamtymi w równi postawić, i podatek ich zastosować do podatku od podobnych procederów równy objętości, postanawiam:

iż od dnia 1. Kwietnia r. b. przepisany prawem z d. 30. Maja 1820. na 2 Tal. od 6 łasztów w miarę zdolności noszenia stopień podatku od szyprostwa łodzi rzecznych i kotwicznymi na

— jeden Talar 10 srebrników —
ma być zniżony.

Tym stopniem cel zupełnie będzie osiągnięty, a WPanowie iestęście upoważnieni do wydania dalszych rozporządzeń.

Berlin dnia 1 Maja 1824.

(podp.) FRYDERYK WILHELM.

Do
Ministrów Stanu, Hrabiego Bülow
i Urodz. Klewiz.

(No. 870.) Allerhöchste Kabinettsorder vom 21sten Mai 1824., die Bestrafung aller geheimen, besonders burschenschaftlichen Verbindungen auf den preussischen Universitäten betreffend.

(Nro. 870.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 21. Maja 1824. względem karania wszelkich tajemnych związków po uniwersytetach pruskich mianowicie burszenszafiem zwanych.

Da den geheimen, besonders aber den burschenschaftlichen Verbindungen auf Universitäten politische Bestrebungen und verderbliche Zwecke zum Grunde liegen, so bestimme Ich hiermit:

Ponieważ tajemne związki po uniwersytetach mianowicie burszenszafiem zwane mają za zasadę dążność polityczną i cele zgubne, postanawiam więc niniejszém:

I.

Alle geheime, insonderheit burschenschaftliche und nach dem Geiste, den Grundsätzen und Zwecken der Burschenschaft eingerichtete Verbindungen auf Meinen Universitäten, sollen künftig nicht als bloße Studenten-Verbindungen, sondern als in die Kategorie der Edikte vom 20sten Oktober 1798. und vom 6ten Januar 1816. gehörige, verbotene geheime Verbindungen angesehen und behandelt und daher in Gemäßheit dieser Edikte, kriminalgesetlich, daneben aber auch mit der Relegation und Unfähigkeit zu einem öffentlichen Amte, wohn in dieser Beziehung auch die medizinische Praxis zu rechnen, bestraft werden.

I. Wszelkie tajemne, mianowicie burszenszafioskie i według ducha, zasad i celów burszenszafiu urządzone związki na Moich uniwersytetach, mają odtąd nie jako proste związki studenckie, lecz jako do kategorii Edyktów z dnia 20. Października 1798. i 6. Stycznia 1816. należące, zakazane tajemne związki, być uważane i traktowane, a zatem stosownie do tychże Edyktów, według prawa kryminalnego, obok tego zaś także relegacją i niezdatnością do urzędów publicznych, do czego w tym względzie także praktyka lekarska ma być rachowaną, karane.

II.

Da die hiernach gegen die Mitglieder solcher verbotenen, und besonders burschenschaftlichen Verbindungen zu erkennende Strafe, das Strafmaass der akademischen Gerichtsbarkeit überschreitet; so gehört, in Gemäßheit des Reglements vom 24sten November 1810., die gerichtliche Untersuchung und Bestrafung vor die ordentlichen Gerichtshöfe und nur die davon abhängige Relegation vor die akademische Behörde.

II. Gdy kara według tego przeciw członkom takowych zakazanych a mianowicie burszenszafioskich związków wyrokowaną być mająca przechodzi miarę karania iurysdykcji akademickiej; zaczęm, stosownie do regulaminu z d. 24. Listopada 1810., należy sądowe dochodzenie i ukaranie do zwyczajnych władz sądowych, a tylko zależąca od nich relegacya do władzy akademickiej.

III.

Der allgemeinen Polizei gebührt die polizeiliche Aufsicht gegen alle diese geheimen und verbotenen Verbindungen, der erste Angriff und die polizeiliche Untersuchung, nach deren Schluß das Polizeiminister

III.

Do ogólnéj policyi należy bacznosc policyina na wszystkie te tajemne i zakazane związki, użycie pierwszych środków i policyine badanie, po którego ukończeniu Ministerstwo

rium, nach Maaßgabe der ermittelten Resultate, die Sache entweder an die Justiz abgeben, oder weitere Maaßregeln und Bestimmungen erlassen wird.

Das Staatsministerium hat diese Meine Order zur öffentlichen Kenntniß zu bringen und jedes der betreffenden Ministerien zu deren Ausführung das Weitere zu erlassen.

Berlin den 21sten Mai 1824.

Friedrich Wilhelm.

An

Das Staatsministerium.

Policyi, w miarę wypadku, albo odeśle rzecz do Sądu lub dalsze środki i rozporządzenia przedsięweźmie.

Ministeryum Stanu ma ten Mój rozkaz do powszechnéy podać wiadomości, a każde z dotyczących Ministerstw uczynić, co należy, względem przywiedzenia go do skutku.

Berlin dnia 21. Maja 1824.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Ministerium Stanu.

(Nro. 871.)

(No. 871.) Gesetz, die Verschuldung der Lehen und Fideikommissse betreffend. Vom 27sten Juni 1824.

(Nro. 871.) Prawo względem obciążania długami lenien i fideikommissów. Z dnia 27. Czerwca 1824.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc.

My FRYDERYK WILHELM,
z Bożej Łaski Król Pruski etc. etc.

haben bereits in mehreren Gesetzen, namentlich vom 9ten Oktober 1807. §. 8., vom 20sten Januar 1808., vom 1sten August 1817., und vom 21sten April 1818., Vorschriften ertheilt, nach welchen die Besitzer von Lehen oder Fideikommissen die durch die Kriege von 1806., 1807. und von 1812. bis 1814. veranlaßten, und auf die Substanz jener Güter gelegten Kriegeschulden wiederum abzutragen verpflichtet sind. Bei diesen Vorschriften soll es auch fernerhin in der Regel sein Bewenden haben. Da uns indessen angezeigt worden ist, daß einzelne unter jenen Gutsbesitzern durch besondere drückende Umstände außer Stand gesetzt sind, die oben angeführten Vorschriften vollständig zu erfüllen; so verordnen Wir für solche einzelne Fälle, nach erfordertem Gutachten Unsers Staatsraths, wie folgt:

§. 1.

Diejenigen Besitzer verschuldeter Lehen oder Fideikommissse, welche sich in der angegebenen Lage befinden, sind befugt, darauf anzutragen, daß wegen Rückzahlung der noch ungetilgten Schulden solche Termine regulirt werden, welche den vierten Theil der jährlichen Einkünfte des Guts nicht übersteigen.

§. 2.

Von diesen Einkünften sind nicht nur alle Wirtschaftsausgaben, öffentliche, gemeine und Lehnslasten, sondern auch die Zinsen der die Substanz des Guts

Wilkul inż prawach, mianowicie z d. 9. Października 1807. §. 8., z d. 20. Stycznia 1808., z d. 1. Sierpnia 1817. i z d. 21. Kwietnia 1818. udzieliliśmy przepisy, według których posiadziciele lenności lub fideikommissów zrządzone przez woyny r. 1806. 1807. i 1812 do 1814. długi wojenne, któremi istota dóbr pomienionych została obciążoną, uiszczają się obowiązani. Przepisy te mają też w ogólności pozostać nadal ważnemi. Gdy Nam jednak doniesiono, iż szczególni z pomiędzy wzmiankowanych dóbr posiadzicieli przez dokuczliwe wypadki pozbawieni zostali sposobności dopełnienia dostatecznie rzeczonych powyżéy przepisów; zaczęm co się tyczy takowych pojedynczych przypadków, zażądawszy zdania Naszég Rady Stanu, stanowimy co następuje:

§. 1.

Posiedziciele zadłużonych lenien lub fideikommissów, znajdujący się w wymienioném położeniu, mocni są wnosić o ustanowienie do spłacenia nieumorzonego jeszcze długu takich terminów, któreby czwartéy części rocznéy z dóbr intraty nieprzewyższały.

§. 2.

Od intraty téy nie tylko wszelkie gospodarskie wydatki, publiczne, gminne i lenne, ciężary, ale też prowizye od dotykają-

treffenden Kapitalien abzuziehen. Erst von dem, was nach allen diesen Abzügen dem Lehn- oder Fideikommißbesitzer als Ertrag übrig bleibt, macht der vierte Theil diejenige Summe aus, welche er zur Schuldentilgung jährlich verwenden muß.

§. 3.

Welche Schulden die Substanz treffen, ist nach den Vorschriften der Gesetze zu bestimmen. Doch werden bei Lehen wie bei Fideikommißgütern, zu den Schulden, welche die Substanz treffen, mit Rücksicht auf §. 2. unbedingt alle diejenigen gerechnet, welche in Gemäßheit Unseres Edikts vom 1ten Oktober 1807., und Unserer Verordnung vom 1sten August 1817., auf selbige aufgenommen worden sind.

§. 4.

Der jährliche Abzug kann nie mehr als den vierten Theil der Einkünfte betragen, wenn auch eine Konkurrenz der Schulden, worauf sich das gegenwärtige Gesetz bezieht, mit solchen Lehn- und Fideikommißschulden eintritt, für welche bereits früher Rückzahlungsstermine entweder in Folge eines besondern Uebereinkommens, oder nach den Vorschriften des Allgemeinen Landrechts festgesetzt worden sind.

§. 5.

Auch darf in keinem Falle der Abzug des vierten Theils der Einkünfte die Folge haben, daß dem Lehn- oder Fideikommißbesitzer diejenige Kompetenz entzogen werde, worauf er in andern Fällen, im Verhältniß zu den Kreditoren, gesetzlichen Anspruch haben würde. Sowohl bei Lehen als bei Fideikommißgütern ist zur Bestimmung dieser Kompetenz das Allgemeine Landrecht Theil I. Titel 18. §. 350. und ff., anzuwenden. Würde in einem

cych istotę dóbr kapitałów odciągnąć należy. Dopiero z tego, co powszystkich tych odciągnionych kwotach pozostanie posiadzicielowi lenności lub fideikommissu iako intrata, część czwarta stanowi tę sumę, którą na umorzenie długów corocznie użyć powinien.

§. 3.

Jakie długi dotyczą istotę dóbr, według przepisów praw oznaczyć należy. Stewwszytciem przy dobrach lennych i fideikommissowych, do długów dotyczących istotę należy ze względu na §. 2. rachować bezwarunkowo wszystkie te długi, które na mocy Naszego edyktu z dnia 9. Października 1807. i Naszego postanowienia z d. 1. Sierpnia 1817. na nie zaciągnięte zostały.

§. 4.

Coroczny odciąg nie może nigdy więcej iak czwartą część intraty wynosić, chociażby się nawet długi, do których się obecne ściga prawo, z takimi stykały lennemi i fideikommissowemi długami, względem których iuż dawniey terminu spłacenia ich bądź w skutek osobney umowy, bądź według przepisów powszechnego prawa kraiowego ustanowione zostały.

§. 5.

Także na żaden przypadek przez odciągnięcie czwartéy części intrat nie może posiadziciel lenności lub fideikommissu być pozbawionym tey kompetencyi, któraby mu w innych przypadkach, w stosunku do wierzycieli, prawnie służyła. Tak co do lenien iako też fideikommissów należy w celu oznaczenia tey kompetencyi stosować powszechne prawo kraiowe Część I. Tyt. 18. §. 350 i następ-

einzelnen Fall, durch Anweisung des oben bestimmten Viertheils zur Kapitalabtragung, diese Kompetenz verkürzt, so ist der Abzug dergestalt zu ermäßigen, daß dem Lehn- oder Fideikommißbesitzer der Genuß jener Kompetenz ungeschmälert bleibt.

§. 6.

Der Antrag auf Bestimmung neuer Termine geschieht vor der General-Landschaftsdirektion der Provinz. Diese hat die zwei nächsten Anwärter oder deren Vormünder, mit Ausschluß der eigenen Descendenten des Besitzers, zur Erklärung über den Antrag, unter Bestimmung einer Frist, aufzufordern. Hierauf bestimmt die General-Landschaftsdirektion, ohne jedoch an die Erklärung der beiden nächsten Anwärter oder deren Vormünder gebunden zu seyn, die neuen Termine nach den Vorschriften des gegenwärtigen Gesetzes, indem sie bei Ermittlung des Guts-Ertrages die Taxprinzipien der Provinz zum Grunde legt. Auch wird die Landschaft hierdurch ermächtigt, die durch das jetzige Gesetz den Lehns- und Fideikommißbesitzern freigelassene Nachsicht zu bewilligen, ohne sich dadurch in ihrem Verhältniß als Gläubigerin, einer Vertretungs-Verbindlichkeit auszusetzen.

§. 7.

Das gegenwärtige Gesetz betrifft, eben so wie Unsere früheren Gesetze über die betreffenden Lehns- und Fideikommißschulden, lediglich den Anspruch der Agnaten auf die Befreiung des Gutes von den darauf gelegten Schulden. Was dagegen die Rechte der Gläubiger betrifft, so sind diese auch fernerhin allein nach den geschlossenen Verträgen und den allgemeinen Gesetzen zu beurtheilen, indem darauf das gegenwärtige Gesetz keinen Einfluß haben soll.

ne. Gdyby w pojedynczym przypadku, kompetencya ta przez wskazanie oznaczonyé powyż czwartéy części na zaspokojenie kapitału, ścieśnioną została, wówczas należy odciąć tak dalece zmniejszyć, iżby posiedzicielowi lenności lub fideikommissu kompetencya ta w całości pozostała.

§. 6.

Wniosek o ustanowienie nowych terminów podaje się do Generalnéj landszaftowéj Dyrekcyi prowincyalnéj. Ta wezwie dwóch najbliższych expektantów lub ich opiekunów, z wyłączeniem własnych zstępnych successorów posiedziela, ażeby się w przeciągu wyznaczonego im czasu oświadczyli względem wniosku. Potém Generalna Dyrekcyja landszaftowa, bez obowiązku jednak trzymania się deklaracyi dwóch najbliższych expektantów lub ich opiekunów, stanowi nowe termina według przepisów niniejszego prawa, biorąc do wyśledzenia intraty dóbr prowincyalne prawidła szacowania za zasadę. Upoważnia się także niniejszém landszaft do udzielania dozwołonyéj przez niniejsze prawo posiedzieliom lenien i fideikommissów dylaty, bez podeymowania się przezto w swym stosunku jako wierzyciel, obowiązku odpowiedzialności.

§. 7.

Niniejsza ustawa, równie iak Nasze dawniejsze postanowienia względem w mowie będących długów lennych i fideikommissowych, ściąga się iedynie do prawa agnatów do oswobodzenia dóbr z ciążących ie długów. Co się zaś tyczy praw wierzycieli, te i nadal iedynie podług zawartych ugod i praw powszechnych rozpoznawane być powinny, ile że do tych ustawa ta wcale się nie ściąga.

Urkundlich unter Unserer Allerhöchsteigenhändig
gen Unterschrift und begedrucktem Königlichem
Insiegel.

Na dowód Naszym Naywyższym podpi-
sem i Król. pieczęcią stwierdzone.

Gegeben Berlin den 27. Juni 1824.

Dan w Berlinie dnia 27. Czerwca 1824.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

(L.S.) FRYDERYK WILHELM.

Graf von Bülow.

Hrabia Bülow.

Beglaubigt:

Za zgodność:

Friese.

Friese.
